

מסורת הש"ס

(א) ומרקי ית' ע"ט, (ב) נכרית לה, (ג) נכרית לג, יומא פ"ד (ד) תפנית ט"ו, (ה) נערי: בתלמוד, (ו) ופליגי דג, (ז) וזיל יהיסינן כי קר מנחל נטוף מליטס ב דיהרסין הנהלא עס הדרס והפטרין וכן לפיל נמי' לה אפי' ויהיקים חת בירושלים ולא הנהלא כלל.

הנהרות הב"ח

(א) גמ' וטעה בחב"ב ופסטה כלי' וזאת ד נמחק:

הנהרות הגר"א

(א) גמ' וזה וטעה דמתי, נמחק מימ' דמתי:

מוסף רש"י

גזול להקב"ה, אה נכנסו, ובנסת ישראל, שכתבנו: פירוט לוקן (נכרית לה), ואומר אין פסע, ולפי שהא' מיקל, רחיס האחרים ומלין ממנו לפנות מן העולם הזה בלא ברכה, ולק' נקרא זה המיקל חבר לז"ס משמית (ט"ו), ונדרים, שמת ומתעטע ומק' (ט"ו כ"ד).

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קב.

עין משפט
גר מצוה

ב"ח א"י מ"י פ"ח מהל' מצוה הלכה א':

תורה אור השלם

- 1. ראמר יו אל דהא יען אשר הטיבת לעשות הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית לביא אחאב בני רבעים ישבו לק' על כסא ישראל: מליטס ב י ל
2. ויזא לא שטר ללכת בתורת יו אלהי ישראל בכל לכבו לא קר מעל וטאות ירבעם אשר התטא את ישראל: מליטס ב י ל
3. ויקבץ יהוא את כל העם ויאמר אליהם אחאב עבד את הבעל מעט יהוא יעבדו הדרים מליטס ב י י
4. וישחיה שנים העמיקו ואני נסר לבלתי: הושב יו ב
5. ויהי בעת ההיא וירבעם וצא מירושלים ומצא אתו אחיה השילוני הרבאי בדרך ויהי מחסרה בשלמה בדרך וישחיה וישחיה לבדם בשדה מליטס א י א ט
6. הבל יהיה מעשה תעתיים בעת פקדתי וימיתו וא' ויהי בדרך ויבית רצון עניתיך ויבוס ישחיה עורתיך וארצך ואתרץ לבית עם להקיס ארץ להרצול שממותו ישעיהו מט ט
8. ותקח לק' נחה את העם אל אשר דרתי לק' ויהי מלאכי יקר לפניך ויבוס פקדי ופקדתי עליהם וטאותם: שמה לב לה
9. ויהי בעת ההוא ויהי יהודה מאת אחיו ויש ער אשח ערלמו ושמו חזקיהו בראשיה ליה א' ויחל רחבעם שבס כ"י שבס בא כל ישראל להמליך אתו: מליטס א י א
11. לכן תחני שלוחים על מורשת גת כתי אכזיב לאבוב למליך ישראל: מיכה א ד
12. גזול אביו ואמו ואמר אין פשע חבר הוא לאיש משחיות: משלי כח כד
13. ה ל' תנמלו זאת עם נבל ולא חכם הזולו הוא אביו קרן הוא עשן ויכנףו דבוס לב ו שמע בני מוסר אביו ואל תטש תורת אביו: משלי ח א
15. כי קרע ישראל מעל בית דוד ומליטס את ירבעם בן נבט ויהי ירבעם את ישראל מאחרי יו והתטא אתו וטאות גזולתו: מליטס ב י כ א
16. אלה הדיקים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין חמל ולכן וצתרת ודי יתב: דברים א א
17. ויקרא באביו קול גזול לאמר קרבו פקדות העיר ואיש העיר ואיש כלי משחיות יחוקט אל בידו: אייר הדיק' וזה לא שב ירבעם מירכבו הרעה שב ירבעם מירכבו הרעה מאי אחר אחר ר' אבא אחר אחר ויקבץ וישע מקצות העם כתי במות החפץ ומלא את ידו ויהי כתיבי נמות: מליטס א י ל

וכו'. ואין גזילה כלפי מעלה וכלפי מטה נכנסת ישראל אלף וזו נלכד שמועג מלכך נכנסת ישראל הוא גזול להקב"ה שתמנים מקנו על כל דבר וכבר נכרה כדאמר התם (נכרית דף לה.) כל העושים ואינו מנכר נקרא גזול שנאמר לה' הארץ ומלואה: כשפי מקלות הפסוקים וזו אה' כללם שיש בידו מקל א' ומטה ב' וזו.

מקל אחר ומתמו ומשליכו ברחוק כך הדיק ירבעם את ישראל מאחרי ה' בעל כרחם: ודי וכו'. אידי דאירי עד השתא נעגלים על ירבעם מפרש האי קרא: פסוק קופה של כשר כשם לו הרעה ללכוד הוא נוסח: עד ירבעם היו ישראל יונקים מעגל אחד. לוקין על חטאו עגל אחד שעשו במדבר: ה"ג מכאן ואילך היו יונקים משלשה עגלים. שנים מירבעם ושלישי של המדבר. ולפי מה שכתבו בספרים שנים ושלושה עגלים נישא לומר משנים שעשה ירבעם ושלישי שנעשה במדבר ושלושה היינו שלישי כמו (משלי ג) שלשה המה נפלאו ממני וארבעה לא ידעתיים: אחד מעשרים וארבעה כהכרע מעלה. לזו דוקא אלף כלומר דבר מועט אחד כמה שקף המשקל נטוה לזו זה יותר מזה וזו כ"ג (דף פט.) כמה הוי הכרע ליערף: לאחר כ"ד דורות. למעשה העגל: פסוק זה. דכתיב בעגל ויבוס פקדי והכא כתיב פקדתי כשחבר הכית כתיב קרבו פקדות העיר קרב אותו מעשה שנאמר ויבוס פקדי וממעשה העגל עד לקדיה כ"ד דורות דנימי נחשון נעשה העגל לא וחסונ כמה דורות מנחשון עד לקדיה נחשון שלמון בנו זנועו בנו עובד בנו ישי בנו דוד בנו שלמה בנו רחבעם בנו אחיה בנו אכא בנו יהושפט בנו יורם בנו אחזיה בנו יואש בנו אחזיה בנו עזריה בנו יורם בנו אחז בנו חזקיה בנו מנשה בנו אמון בנו יאשיהו בנו יהואחז ויהויקים בניו ומלכו זה אחר זה ודור אחד הם היוינין בנו של יהויקים הכי כ"ד. ויהויקים לא סיים מלכותו שהוגלה לנבל עם החרס והמסגר והמלכו דקדיה דורו נמקומו ולכן לא קא משיב לקדיה דור באפיה נפשיה דהוא מלך דדור כ"ד: דהוא דריש כשלשה מליטס. דהוא קאי במתני' דשלשה מליטס אין להם חלק: אימתם

אמר רב שכל תלמידי חכמים דרמין לפניהם כעשבי השרה ואיכא דאמר שכל מעמי תורה מגולין להם כשרה י' לכן תחני שלוחים על מורשת גת בתי אכזיב לאכזב למלכי ישראל אמר ר' חנינא בר פפא יצאה בת קול ואמרה להן מי שהרג את הפלשתי והוריש אתכם גת תחני שלוחים לבניו בתי אכזיב לאכזב למלכי ישראל אמר רב חנינא בר פפא כל הנהגה מן העולם הזה בלא ברכה כאילו גזול להקב"ה ובנסת ישראל שנאמר גזול אביו ואמו ואומר אין פושע חבר הוא לאיש משחית ואין אביו אלא הקב"ה שנאמר הלא הוא אביו קרן הוא אמו אלא כנסת ישראל שנאמר שמע בני מוסר אביו ואל חטוש תורת אמן חבר הוא לאיש משחית חבר הוא לירבעם בן נבט שהשחית ישראל לאביהם שבשמיים וידיח ירבעם (בן נבט) את ישראל מאחרי ה' והתמטאם חטאה גדולה אמר רבי חנין כשתי מקלות המתוות זו את זו ודי זהב אמרו רבי ר' ינאי אמר משה לפני הקב"ה רכוננו של עולם בשביל כסף וזהב שהשפעת להן לישראל עד שיאמרו דיי גרם להם לעשות להם אלהי זהב משל אין ארי דורם ונוהם מתוך קופה של תבן אלא מתוך קופה של בשר אמר ר' אושעיא עד ירבעם היו ישראל יונקים מעגל אחד מכאן ואילך משנים ושלושה עגלים אמר ר' יצחק אין לק' כל פורענות ופורענות שבאה לעולם שאין בה אחד מעשרים וארבעה בהכרע ליטרא של עגל הראשון שנאמר ויבוס פקדי ופקדתי עליהם חטאתם אמר רבי חנינא לאחר עשרים וארבעה דורות נגבה פסוק זה שנאמר ויקרא באביו קול גזול לאמר קרבו פקדות העיר ואיש כלי משחיות בידו אחרי הרבר הזה לא שב ירבעם מדרכו הרעה מאי אחר אחר ר' אבא אחר אחר שתפשה הקב"ה לירבעם בכגדו ואמר לו חזור כך ואני ואתה כך ויש נמילי בנן ערן אמר לו מי בראש בן ישי בראש אי הכי לא בעינא ר' אבהו הוה רגיל דהוה קא דריש בשלשה מליטס חלש קביל עליה דלא דריש כיון דאיתפח